

U S T A W A

z dnia.....

**o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy
o samorządzie województwa oraz niektórych innych ustaw dotyczących jednostek
samorządu terytorialnego¹⁾**

Art. 1. W ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1590) po art. 2 dodaje się art. 2a w brzmieniu:

„2a. Za korzystanie z cmentarzy i obiektów oraz urządzeń użyteczności publicznej znajdujących się na tych cmentarzach pobierane są opłaty. Do ustalania opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych i urządzeń cmentarnych na tych cmentarzach stosuje się przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 889 oraz z 2026 r. poz. 815 i 982) w art. 8 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Podjęcie przez radę gminy uchwały w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej wymaga uzyskania pisemnej zgody większości właścicieli terenów, na których jest ona zlokalizowana.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 i 912) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Ilekroć niniejsza ustawa posługuje się pojęciem liczby mieszkańców gminy, należy przez to rozumieć liczbę osób zamieszkujących daną gminę w rozumieniu

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych, ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie oraz ustawę z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii (Dz. Urz. UE L 330 z 10.12.2013, str. 39) według ostatnich dostępnych danych ogłoszonych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.”;

2) w art. 7:

a) w ust. 1:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, składowisk odpadów i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;”;

– po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu:

„3b) zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe, z uwzględnieniem promowania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności energetycznej, w tym dążenia do osiągnięcia bezemisyjności budynków;”;

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Gmina może określić samodzielnie zadanie publiczne służące zaspokajaniu zbiorowych potrzeb gminnej wspólnoty samorządowej oraz sposób jego realizacji, chyba że ustawa stanowi inaczej. Gmina może również określić sposób finansowania tych zadań.”;

3) po art. 10g dodaje się art. 10h w brzmieniu:

„10h. Wójt koordynuje projektowanie planów i programów strategicznych oraz ich wdrażanie przez urząd, jednostki organizacyjne i gminne osoby prawne.”;

4) w art. 18 w ust. 2 po pkt 14a dodaje się pkt 14b i 14c w brzmieniu:

„14b) podejmowanie uchwał w sprawach, o których mowa w art. 7 ust. 4 zdanie pierwsze;

14c) podejmowanie uchwał w sprawach, o których mowa w art. 7 ust. 4 zdanie drugie;”;

5) w art. 21 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Komisje mogą obradować i podejmować uchwały z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (posiedzenie w trybie zdalnym), o ile statut gminy tak stanowi. Statut gminy określa sposób realizacji prawa obywateli do wstępu na posiedzenia komisji rady gminy obradujących w tym trybie.”;

6) w art. 26a uchyla się ust. 2;

7) po art. 37b dodaje się art. 37ba w brzmieniu:

„Art. 37ba. Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich członkom komisji wyborczych do organów jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta za czas realizacji czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów.”;

8) po art. 90 dodaje się art. 90a w brzmieniu:

„Art. 90a. 1. W przypadkach innych niż nieistotne naruszenia prawa, organ nadzoru może w wezwaniu skierowanym do organu, który podjął uchwałę lub wydał zarządzenie, doręczonym w terminie, o którym mowa w art. 91 ust. 1, wskazać dostrzeżone nieprawidłowości w odniesieniu do treści uchwały lub zarządzenia lub w odniesieniu do procedury ich podjęcia oraz wskazać zakres, kierunek lub sposób ich usunięcia w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia doręczenia wezwania.

2. Na wniosek organu, który podjął uchwałę lub wydał zarządzenie, organ nadzoru może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 1, na dalszy czas oznaczony, jednak nie dłuższy niż miesiąc.

3. Zastosowanie środka nadzorczego w postaci wezwania, o którym mowa w ust. 1, zawiesza bieg terminu, o którym mowa w art. 91 ust. 1, na okres od dnia doręczenia wezwania organowi gminy do:

- 1) dnia doręczenia organowi nadzoru uchwały lub zarządzenia wydanych na skutek tego wezwania lub
- 2) bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w wezwaniu do usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości albo terminu ustalonego w sposób określony w ust. 2, lub
- 3) dnia doręczenia organowi sprzeciwu, o którym mowa w ust. 6.

4. Jeżeli przed wezwaniem organ nadzoru nie wstrzymał wykonania uchwały lub zarządzenia, może to uczynić w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, albo w toku procedury związanej z zastosowaniem tego środka nadzoru. Art. 91 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Od wezwania organowi gminy przysługuje, od dnia jego doręczenia, w terminie wskazanym w jego treści, sprzeciw do organu nadzoru.

6. Z dniem doręczenia organowi nadzoru sprzeciwu wezwanie staje się bezskuteczne, z tym że wstrzymanie wykonania uchwały lub zarządzenia, dokonane w trybie, o którym mowa w ust. 4, pozostaje w mocy.

7. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w art. 11 w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) określenia finansowania zadań publicznych służących zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 43, 516, 607 i 900) w art. 18 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) promowanie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności energetycznej, w tym dążenia do osiągnięcia bezemisyjności budynków, w szczególności przez:

- a) wytwarzanie energii elektrycznej, biogazu, biogazu rolniczego, biometanu, wodoru i ciepła z odnawialnych źródeł energii,
- b) upowszechnianie wiedzy dotyczącej odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej wśród mieszkańców gminy i innych podmiotów,
- c) wspieranie działań mieszkańców gminy i innych podmiotów w dziedzinie odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej, a także uczestniczenie w takich działaniach i ich inicjowanie.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a. 1. Organy zarządzające ruchem, o których mowa w art. 10 ust. 4–6, mogą wykonywać swoje obowiązki przy pomocy jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 889, 815 i 982). W tym celu w jednostce organizacyjnej tworzy się jedno lub wieloosobową komórkę zarządzania ruchem.

2. Wykonywanie zadań zarządcy drogi, o których mowa w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, powinno być rozdzielone organizacyjnie od wykonywania zadań organu zarządzającego ruchem.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 820, 1006, 1676, 1734, 1843 i 1872 oraz z 2026 r. poz. 180, 875, 982 i 1073.

3. Organy zarządzające ruchem, o których mowa w art. 10 ust. 4–6, mogą upoważnić pracowników odpowiednio: urzędu marszałkowskiego, starostwa, urzędu miasta na prawach powiatu albo pracowników jednostki organizacyjnej, o której mowa art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, do załatwiania spraw w ich imieniu, w ustalonym zakresie.”;

- 2) w art. 130a w ust. 6 w zdaniu pierwszym skreśla się wyraz „corocznie”.

Art. 7. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684 oraz z 2026 r. poz. 252 i 912) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Ilekroć niniejsza ustawa posługuje się pojęciem liczby mieszkańców powiatu, należy przez to rozumieć liczbę osób zamieszkujących dany powiat w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii (Dz. Urz. UE L 330 z 10.12.2013, str. 39) według ostatnich dostępnych danych ogłoszonych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.”;

- 2) w art. 17 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Komisje mogą obradować i podejmować uchwały z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (posiedzenie w trybie zdalnym), o ile statut powiatu tak stanowi. Statut powiatu określa sposób realizacji prawa obywateli do wstępu na posiedzenia komisji rady powiatu obradujących w tym trybie.”;

- 3) po art. 78 dodaje się art. 78a w brzmieniu:

„Art. 78a. 1. W przypadkach innych niż nieistotne naruszenia prawa, organ nadzoru może w wezwaniu skierowanym do organu, który podjął uchwałę, doręczonym w terminie, o którym mowa w art. 79 ust. 1, wskazać dostrzeżone nieprawidłowości w odniesieniu do treści uchwały lub w odniesieniu do procedury jej podjęcia oraz wskazać zakres, kierunek lub sposób ich usunięcia w terminie, nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia doręczenia wezwania.

2. Na wniosek organu, który podjął uchwałę, organ nadzoru może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 1, na dalszy czas oznaczony, jednak nie dłuższy niż miesiąc.

3. Zastosowanie środka nadzorczego w postaci wezwania, o którym mowa w ust. 1, zawiesza bieg terminu, o którym mowa w art. 79 ust. 1, na okres od dnia doręczenia wezwania organowi powiatu do:

- 1) dnia doręczenia organowi nadzoru uchwały wydanej na skutek tego wezwania lub

2) bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w wezwaniu do usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości albo terminu ustalonego w sposób określony w ust. 2, lub

3) dnia doręczenia organowi sprzeciwu, o którym mowa w ust. 6.

4. Jeżeli przed wezwaniem organ nadzoru nie wstrzymał wykonania uchwały, może to uczynić w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, albo w toku procedury związanej z zastosowaniem tego środka nadzoru. Art. 79 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Od wezwania organowi powiatu przysługuje, od dnia jego doręczenia, w terminie wskazanym w jego treści, sprzeciw do organu nadzoru.

6. Z dniem doręczenia organowi nadzoru sprzeciwu wezwanie staje się bezskuteczne, z tym, że wstrzymanie wykonania uchwały, dokonane w trybie, o którym mowa w ust. 4, pozostaje w mocy.

7. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 720) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Ilekroć niniejsza ustawa posługuje się pojęciem liczby mieszkańców województwa, należy przez to rozumieć liczbę osób zamieszkujących dane województwo w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii (Dz. Urz. UE L 330 z 10.12.2013, str. 39) według ostatnich dostępnych danych ogłoszonych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.”;

2) po art. 10d dodaje się art. 10e w brzmieniu:

„Art. 10e. Województwo może podejmować i wspierać działania edukacyjne i informacyjne w zakresie istotnym dla obywateli i rozwoju regionu, w tym w szczególności dotyczące członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, funkcjonowania samorządu terytorialnego, ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju, kultury, bezpieczeństwa oraz zdrowia publicznego.”;

3) w art. 14 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Województwo może określić samodzielnie zadanie publiczne o charakterze wojewódzkim służące zaspokajaniu potrzeb wojewódzkiej wspólnoty samorządowej oraz sposób jego realizacji, chyba że ustawa stanowi inaczej. Województwo może również określić sposób finansowania tych zadań.”;

- 4) w art. 18 po pkt 19a dodaje się pkt 19b i 19c w brzmieniu:
„19b) podejmowanie uchwał w sprawach, o których mowa w art. 14 ust. 1a zdanie pierwsze;
19c) podejmowanie uchwał w sprawach, o których mowa w art. 14 ust. 1a zdanie drugie;”;
- 5) w art. 24 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Radnemu, zamieszkałemu poza miejscowością, w której znajduje się siedziba organu samorządu województwa, przysługuje zwrot kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania radnego do siedziby organu samorządu województwa i z powrotem, związanych z udziałem w posiedzeniach sejmiku województwa i jego komisji na takich samych zasadach jak zwrot kosztów podróży służbowej.”;
- 6) w art. 28 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Komisje mogą obradować i podejmować uchwały z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość (posiedzenie w trybie zdalnym), o ile statut województwa tak stanowi. Statut województwa określa sposób realizacji prawa obywateli do wstępu na posiedzenia komisji sejmiku województwa obradujących w tym trybie.”;
- 7) po art. 81 dodaje się art. 81a w brzmieniu:
„Art. 81a. 1. W przypadkach innych niż nieistotne naruszenia prawa, organ nadzoru może w wezwaniu skierowanym do organu, który podjął uchwałę, doręczonym w terminie, o którym mowa w art. 82 ust. 1, wskazać dostrzeżone nieprawidłowości w odniesieniu do treści uchwały lub w odniesieniu do procedury jej podjęcia oraz wskazać zakres, kierunek lub sposób ich usunięcia w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia doręczenia wezwania.
2. Na wniosek organu, który podjął uchwałę, organ nadzoru może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 1, na dalszy czas oznaczony, jednak nie dłuższy niż miesiąc.
3. Zastosowanie środka nadzorczego w postaci wezwania, o którym mowa w ust. 1, zawiesza bieg terminu, o którym mowa w art. 82 ust. 1, na okres od dnia doręczenia wezwania organowi województwa do:
1) dnia doręczenia organowi nadzoru uchwały wydanej na skutek tego wezwania lub
2) bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w wezwaniu do usunięcia dostrzeżonych nieprawidłowości albo terminu ustalonego w sposób określony w ust. 2, lub
3) dnia doręczenia organowi sprzeciwu, o którym mowa w ust. 6.

4. Jeżeli przed wezwaniem organ nadzoru nie wstrzymał wykonania uchwały, może to uczynić w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, albo w toku procedury związanej z zastosowaniem tego środka nadzoru. Art. 82 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Od wezwania organowi województwa przysługuje, od dnia jego doręczenia, w terminie wskazanym w jego treści, sprzeciw do organu nadzoru.

6. Z dniem doręczenia organowi nadzoru sprzeciwu wezwanie staje się bezskuteczne, z tym, że wstrzymanie wykonania uchwały, dokonane w trybie, o którym mowa w ust. 4, pozostaje w mocy.

7. Przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepis ust. 3 nie dotyczy spraw nadzoru nad samorządem terytorialnym oraz nie narusza uprawnień właściwych ministrów w stosunku do wojewody, wynikających z ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej lub określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.”;

2) w art. 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Właściwy minister wykonuje swoje uprawnienia wobec wojewody wynikające z ustawy o działach administracji rządowej oraz w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714) w art. 31 w ust. 1 skreśla się wyraz „corocznie”.

Art. 11. Do postępowań w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały lub zarządzenia wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 3, art. 7 i art. 8, a niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 12. Rady gmin, rady powiatów oraz sejmiki województw, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują statuty jednostek samorządu terytorialnego do zmian wynikających z niniejszej ustawy.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.